ప్రచురణార్హమైన

భారతదేశ సర్వోన్నత న్యాయస్థానము
సివిలు అప్పీలేట్ అధికారపరిధి
సివిలు అప్పీలు నెం.5758/2012

మెస్సు క్రియేటివ్ గార్మెంట్స్ లిమిటెడ్ ... అప్పీలుదారు

వర్సెస్

కాశీరామ్ వర్మ ...ప్రతివాది

తీర్పు

రాజేశ్ బిందాల్, న్యాయమూర్తి.

1. 06.07.2006 తేదీన సింగిల్ బెంచ్ ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను సమర్థిస్తూ 10.06.2010 తేదీన బొంబాయి హైకోర్టు ధర్మాసనం ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను సవాలు చేస్తూ యాజమాన్యం ప్రస్తుత అప్పీల్ దాఖలు చేసింది. పర్యవసానంగా, లేబర్ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు చెల్లుబాటు అయ్యేదిగా నిర్ధారించబడింది. లేబర్ కోర్టు 28.10.2005 నాటి తీర్పు ద్వారా ప్రతివాదిని 08.12.1997 నుండి పూర్తి వేతనాలతో తిరిగి విధుల్లోకి కొనసాగించాలని ఆదేశించింది.

2. 22.10.2010న స్పెషల్ లీవ్ టు అప్పీల్ పిటిషన్ లో నోటీసు జారీ అయినట్లు పేపర్ –బుక్ ను పరిశీలిస్తే తెలుస్తుంది. ప్రతివాది అనర్హుడు కావడంతో 13.12.2010న తాజా నోటీసు జారీ చేయాలని ఆదేశించింది. సమీప సివిల్ కోర్టు లేదా ట్రయల్ కోర్టు ద్వారా కూడా దస్తి సేవలను అనుమతించారు. 24.10.2011న, ప్రతివాది యొక్క సేవ అమలు చేయబడిందని సంతృప్తి చెందని ఈ కోర్టు , ప్రతివాది హాజరుకాగానే , వెంటనే అతని ప్రయాణ ఖర్చుల కొరకు చెల్లించాల్సిన రూ.10,000/– జమకు లోబడి కొత్త నోటీసు జారీ చేయాలని ఆదేశించింది. దస్తి సేవలకు కూడా అనుమతి ఇచ్చారు. సర్వీసు పూర్తి కాకపోవడంతో 24.07.2011న తాజాగా నోటీసులు జారీ చేశారు.

అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన అఫిడవిట్ ప్రకారం 14.12.2011 నాటి ఆఫీస్ రిపోర్ట్ ప్రకారం , ప్రతివాదిపై సర్వీస్ పూర్తయింది, కానీ అతను ఇప్పటి వరకు హాజరు కాలేదు. అంటే, ప్రస్తుత వ్యాజ్యాన్ని సమర్థించడానికి ఆయన ఆసక్తి చూపడం లేదని అర్థం.

3. లేబర్ కోర్టు తీర్పును పరిశీలిస్తే ప్రతివాది చిరునామా ఏదో యూనియన్ ద్వారా ఉందని, అతను తన స్వంత చిరునామా ఇవ్వలేదని తెలుస్తుంది. హైకోర్టు సింగిల్ బెంచ్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను పరిశీలిస్తే, ప్రతివాదికి ప్రాతినిధ్యం ఉందని, అందువల్ల, లేబర్ కోర్టు తీర్పును సవాలు చేయడం , రిట్ పిటిషన్ ను కొట్టివేయడం గురించి ఆయనకు తెలుసునని తెలుస్తుంది.

4. సింగిల్ బెంచ్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులపై యాజమాన్యం దాఖలు చేసిన అప్పీలులో హైకోర్టు ధర్మాసనం 07.11.2006న జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల ప్రకారం , యాజమాన్యం యొక్క న్యాయవాది యొక్క వాంగ్మూలాన్ని నమోదు చేయబడింది, యాజమాన్యం పనివాడిని తిరిగి విధుల్లోకి తీసుకుంటుందని మరియు అతను విధులకు హాజరు కావడానికి వీలుగా అతనికి తదనుగుణంగా తెలియజేయబడుతుందని చూపిస్తుంది. లేబర్ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును కేవలం వెనుక వేతనాలు ఇచ్చేంత వరకు మాత్రమే సవాలు చేశారు. అప్పీలును స్వీకరించారు. ఆ తరువాత , యాజమాన్యం 08.11.2006, 10.11.2006 మరియు 24.11.2006 తేదీల్లో రిజిస్టర్డ్ పోస్ట్/కొరియర్ ద్వారా ప్రతివాదిని విధులకు హాజరుకావాలని కోరుతూ వివిధ సమాచారాలను పంపింది , అయినా, ఎలాంటి స్పందన రాలేదు.

5. ఇంకా, 30.10.2007 తేదిన హైకోర్టు ధర్మాసనం ఈ కేసును విచారణకు స్వీకరించినప్పుడు 05.11.2007 ఉదయం 10.00 గంటలకు విధులకు హాజరవుతానని కార్మికుడి తరపు న్యాయవాది వాంగ్మూలాన్ని నమోదు చేశారు. ఆ ఉత్తర్వుల్లో కింది విధంగా ఉంది:-

"1. ప్రతి వాది నెం.1 ముంబైలోని లోయర్ పరేల్ లోని అమీర్ ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్లో సన్ మిల్ కాంపౌండ్ లోని పని కోసం రిపోర్ట్ చేస్తారని ప్రతి వాది నెం.1 తరఫున హాజరైన న్యాయవాది పేర్కొన్నారు. ప్రతివాది నెం.1 5.11.2007న ఉదయం 10.00 గంటలకు ముంబైలోని లోయర్ పరేల్ లోని సన్ మిల్ కాంపౌండ్ లోని అమీర్ ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్ కు వచ్చి శ్రీ ఎస్.కె.కేడియాను కలుసుకుంటే , అతను వెంటనే చేరడానికి అనుమతించబడతాడు. వాంగ్మూలంను స్వీకరిస్తారు. 19.11.2007 న ఉంచబడింది."

6. 26.12.2007న యాజమాన్యం పని వాడికి మరో లేఖను పంపింది , విధులకి రిపోర్ట్ చేయడంలో అతడు నిష్క్రియాత్మకంగా ఉండటం వల్ల అతడు విధులో చేరడానికి ఆసక్తి చూపడం లేదనే భావన కలుగుతుందని పేర్కొంది. తన శాశ్వత చిరునామాను కూడా ఇవ్వాలని అభ్యర్థించారు.

7. ఈ కేసును విచారణకు స్వీకరించిన అప్పీలుదారు తరఫున న్యాయవాది తన క్లయింట్ సూచనల మేరకు ప్రతివాది ఇప్పటి వరకు విధులకు హాజరు కాలేదని తెలిపారు. అంటే, అతను ఇకపై విధుల్లో చేరడానికి ఆసక్తి చూపడం లేదని , ప్రశ్నార్థకమైన ఉద్యోగాన్ని విడిచిపెట్టిన తర్వాత లాభదాయకంగా మరో ఉద్యోగం పొంది ఉంటాడని అర్థం.

8. పైన పేర్కొన్న వాస్తవిక మాతృకను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, 30.10.2007న అతని న్యాయవాది కోర్టులో చేసిన ప్రకటన ఉన్నప్పటికీ , అతను విధులకు హాజరు కానందున ప్రతివాది కార్మికుడికి తిరిగి వేతనాలు మరియు సర్వీసు కొనసాగింపును మంజూరు చేస్తూ లేబర్ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును రద్దు చేయడానికి అర్హుడని మా అభిప్రాయం. ప్రస్తుత అప్పీలును పెండింగ్ లో ఉంచడం సాధ్యం కాదు , ఎందుకంటే, ప్రతివాది యొక్క ప్రవర్తనే అతనికి తిరిగి వేతనాల గురించి ఏమి మాట్లాడాలో ఉపాధిపై ఆసక్తి లేదని రుజువు చేస్తుంది.

9. తదనుగుణంగా, అప్పీలుకు అనుమతి ఇచ్చారు. హైకోర్టు ఇచ్చిన ఆక్షేపిత ఉత్తర్వులను, లేబర్ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును కొట్టివేశారు.

10. 21.04.2011 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా అప్పీలుదారు ఈ కోర్టులో జమ చేయాలని ఆదేశించిన రూ.10,000/- మొత్తాన్ని అప్పీలుదారుకు తిరిగి చెల్లించాలని ఆదేశించింది.

11. ఉత్తర్వును విడదీయడానికి ముందు , ఈ న్యాయస్థానం వివిధ కార్మిక చట్టాల కింద పనిచేసే అధికారులను కొన్ని దిద్దుబాటు చర్యలు తీసుకోవాలని ఆదేశించాలనుకుంటుంది.

12. ఇది పని చేసే వ్యక్తి యొక్క శాశ్వత చిరునామాను పేర్కొనని సందర్భం. ఇవ్వబడ్డ చిరునామా కేర్ ఆఫ్ యూనియన్. ఇచ్చిన చిరునామాలో ఆయనకు సేవ చేయడానికి చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ నిష్ఫలమైనది. చివరకు, అప్పీలుదారు ప్రతివాదికి సేవలందించి అఫిడవిట్ దాఖలు చేశారు. సర్వీస్ యూనియన్ యొక్క చిరునామాలో ఉంది , అది పనివాడి తరపున కేసును కొనసాగించడానికి ఆసక్తి చూపకపోవచ్చు.

13. అభ్యర్దనలో పనివాడి శాశ్వత చిరునామాను సమర్పిస్తేనే , కార్మికుడికి సమర్థవంతమైన ఉపశమనం లభిస్తుంది.

14. వేతన చెల్లింపుల చట్టం , 1936లోని సెక్షన్ 15(2), సెక్షన్ 16 ప్రకారం ఒక వ్యక్తి దరఖాస్తు చేసుకుంటే ఫారం-ఏ ప్రకారం దరఖాస్తుదారుడి శాశ్వత చిరునామాను సమర్పించాల్సి ఉంటుంది. ఒకవేళ వ్యక్తుల సమూహం ద్వారా దరఖాస్తు చేయాలనుకుంటే , వేతన చెల్లింపు (ప్రక్రియ) నిబంధనలు, 1937కు జతచేసిన ఫారం-బి ప్రకారం దరఖాస్తుదారులందరూ తమ చిరునామాలను సమర్పించాల్సి ఉంటుంది.

15. వర్క్ మ్యాన్ కాంపెన్సేషన్ యాక్ట్, 1923 ప్రకారం, ఒక కార్మికుడు నష్టపరిహారం కోసం దరఖాస్తు దాఖలు చేసినప్పుడు , ఫారం-ఎఫ్ లో దరఖాస్తు దాఖలు చేసేటప్పుడు అతడు తన నివాస

చిరునామాను తప్పనిసరిగా సమర్పించాల్సి ఉంటుంది (నిబంధన 20 చూడండి). ప్రాణాంతకమైన ప్రమాదానికి సంబంధించిన నష్టపరిహారం విషయంలో , పనివాడు తన శాశ్వత చిరునామాను ఫారం-Aలో (నిబంధన 6(1) చూడండి) వర్క్‌మ్యాన్ కాంపెన్సేషన్ రూల్స్ , 1924తో జతచేయవలసి ఉంటుంది.

16. పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం , 1947 ప్రకారం, ఈ చట్టం కింద చర్యలను ప్రారంభించడానికి , పారిశ్రామిక వివాద (కేంద్ర) నిబంధనలు , 1957తో జతచేయబడిన ఫారం- I, J మరియు K లో పేర్కొన్న విధంగా వివాదాలకు పార్టీల చిరునామాలను పేర్కొనడం అవసరం.

17. కనీస వేతనాల చట్టం, 1948లోని సెక్షన్ 20(2) ప్రకారం, దరఖాస్తుదారుడు వేతనాల చెల్లింపు కోసం దరఖాస్తు చేసుకుంటే , పైన పేర్కొన్న చట్టం ప్రకారం రూపొందించిన ఫారమ్- VIలో ఉన్న విధంగా అతను తన నివాస చిరునామాను పేర్కొనవలసి ఉంటుంది.

18. గ్రాట్యుటీ చెల్లింపు చట్టం , 1972 ప్రకారం, ఒక ఉద్యోగి గ్రాట్యుటీ చెల్లింపు కోసం దరఖాస్తు చేసినప్పుడు, అతను గ్రాట్యుటీ చెల్లింపు (కేంద్ర) నిబంధనలు , 1972తో జతచేయబడిన ఫారమ్-I (రూల్ 7(1) చూడండి) ప్రకారం పూర్తి చిరునామాను పేర్కొనవలసి ఉంటుంది.

19. ఏదైనా పార్టీ ఉపశమనం కోసం ఏదైనా అధికారాన్ని సంప్రదించినట్లయితే , ముందుగా అతని పూర్తి చిరునామా విషయాన్ని ప్రస్తావించాలి. ఎవరైనా వ్యక్తిగతంగా కనిపించడానికి ఇష్టపడతారు , కాబట్టి, ప్రతినిధి చిరునామాను పేర్కొనడం ద్వితీయమైనది. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ , 1908లో కూడా, ఆర్డర్ VI రూల్ 14A ప్రతి అభ్యర్థనలో , పార్టీలు తమ పూర్తి చిరునామాలను సమర్పించాలని మరియు ఏదైనా మార్పు ఉంటే దానిని తెలియజేయాలని కూడా అందిస్తుంది.

20. అభ్యాసం మరియు కార్య నిర్వాహక విధానం మరియు కార్యాలయ ప్రక్రియపై సుప్రీంకోర్టు హ్యాండ్ బుక్ లోని సుప్రీంకోర్టు నిబంధనలు, ఫారం–32 ప్రకారం ప్రతి దావాలో నూ అప్పీలుదారు, ప్రతివాది తమ పూర్తి చిరునామాలను సమర్పించాల్సి ఉంటుంది.

21. కార్మిక చట్టాలను సరళీకృతం చేయడం మరియు కార్మికులకు చట్టబద్ధమైన కనీస వేతనాలు , సామాజిక భద్రత మరియు ఆరోగ్య సంరక్షణ పరంగా అసంఘటిత కార్మికులతో సహా కార్మికులకు అందుబాటులో ఉన్న రక్షణను బలోపేతం చేయడం . పార్లమెంట్ 29 కార్మిక చట్టాలను 4 కేటగిరీ కోడ్‌ల కింద ఏకీకృతం చేసింది , అవి వేతన కోడ్ , సామాజిక భద్రతా కోడ్ , వృత్తి భద్రత , ఆరోగ్యం మరియు పని పరిస్థితుల కోడ్ మరియు పారిశ్రామిక సంబంధాల కోడ్. నాలుగు కోడ్‌లలో ఏకీకృతం చేయబడిన వివిధ ప్రస్తుత శాసనాలు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

1. వేతనాలపై కోడ్, 2019

(i) వేతనాల చెల్లింపు చట్టం , 1936;
(ii) కనీస వేతనాల చట్టం , 1948;
(iii) బోనస్ చెల్లింపు చట్టం , 1965;
(iv) సమాన వేతన చట్టం , 1976.

2. వృత్తిపరమైన భద్రత, ఆరోగ్యం మరియు వర్కింగ్ కండిషన్స్ కోడ్, 2020

(i) ఫ్యాక్టరీల చట్టం , 1948;
(ii) గనుల చట్టం , 1952;
(iii) డాక్ వర్కర్స్ (భద్రత, ఆరోగ్యం మరియు సంక్షేమం) చట్టం, 1986;
(iv) బిల్డింగ్ మరియు ఇతర నిర్మాణ కార్మికులు (ఉపాధి నియంత్రణ మరియు సేవా నిబంధనలు) చట్టం, 1996;
(v) ప్లాంటేషన్స్ లేబర్ యాక్ట్ , 1951;
(vi) కాంట్రాక్ట్ లేబర్ (నియంత్రణ మరియు రద్దు) చట్టం, 1970;

(vii) అంతర్-రాష్ట్ర వలస కార్మికులు (ఉపాధి నియంత్రణ మరియు సేవా నిబంధనలు) చట్టం, 1979;

(viii) వర్కింగ్ జర్నలిస్ట్ మరియు ఇతర వార్తాపత్రిక ఉద్యోగులు (సేవా నిబంధనలు మరియు ఇతర కేటాయింపులు) చట్టం, 1955;

(ix) వర్కింగ్ జర్నలిస్ట్ (వేతనాల రేట్లను నిర్ణయించడం) చట్టం, 1958;

(x) మోటారు రవాణా కార్మికుల చట్టం, 1961;

(xi) సేల్స్ ప్రమోషన్ ఎంప్లాయీస్ (సేవా నిబంధన) చట్టం, 1976;

(xii) బీడీ మరియు సిగార్ వర్కర్స్ (ఉపాధి నిబంధనలు) చట్టం, 1966;

(xiii) సినీ-వర్కర్స్ మరియు సినిమా థియేటర్ వర్కర్స్ (ఉపాధి నియంత్రణ) చట్టం, 1981.

3. ఇండస్ట్రియల్ రిలేషన్ కోడ్, 2020

(i) ట్రేడ్ యూనియన్స్ చట్టం , 1926;

(ii) పారిశ్రామిక ఉపాధి (స్టాండింగ్ ఉత్తర్వులు) చట్టం , 1946;

(iii) పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం , 1947.

4. సామాజిక భద్రతపై కోడ్, 2020

(i) ఉద్యోగుల ప్రావిడెంట్ ఫండ్స్ మరియు ఇతర నిబంధనల చట్టం, 1952;

(ii) ఉద్యోగుల రాష్ట్ర బీమా చట్టం, 1948;

(iii) ఉద్యోగుల పరిహారం చట్టం, 1923;

(iv) ఎంప్లాయ్‌మెంట్ ఎక్స్చేంజీలు (ఖాళీల నిర్బంధ నోటిఫికేషన్) చట్టం, 1959;

(v) మెటర్నిటీ బెనిఫిట్ యాక్ట్, 1961;

(vi) గ్రాట్యుటీ చెల్లింపు చట్టం, 1972;

(vii) సినీ కార్మికుల సంక్షేమ నిధి చట్టం, 1981;

(viii) బిల్డింగ్ మరియు ఇతర నిర్మాణ కార్మికుల సంక్షేమ సెస్ చట్టం,1996;

(ix) అసంఘటిత కార్మికుల సామాజిక భద్రతా చట్టం, 2008.

22. పైన పేర్కొన్న కోడ్‌లు ఇంకా అమలు కాలేదు. 4 లేబర్ కోడ్ ల అమలుతో , భవిష్యత్తులో నియమ నిబంధనలు రూపొందించినప్పుడు , కార్మిక చట్ట వివాదాలకు సంబంధించిన కేసుల్లో వివాదానికి

సంబంధించిన పక్షాలు తమ శాశ్వత చిరునామాలు ఇచ్చేలా అధికారులు జాగ్రత్తలు తీసుకుంటారని ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు.

23. భవిష్యత్తులో దాఖలు చేయాల్సిన అన్ని కేసులు , పెండింగ్ లో ఉన్న అన్ని కేసుల్లో పార్టీలు తమ శాశ్వత చిరునామా(లు) అందించవలసి ఉంటుంది. ఒకవేళ పనివాడి ప్రతినిధి కనిపించినా , అతను పనివాడి శాశ్వత చిరునామాను కూడా ఇవ్వాలి. మొదటి దశ తర్వాత జరిగే ప్రక్రియలో కూడా తన సేవకు పార్టీ శాశ్వత చిరునామాను అందించడం తప్పనిసరి. లేబర్ యూనియన్ లేదా అధీకృత ప్రతినిధుల ద్వారా , కొన్నిసార్లు యూనియన్ నాయకులు లేదా న్యాయనిపుణుల ద్వారా మాత్రమే ప్రస్తావిస్తే సరిపోదు. పనివాడి యొక్క శాశ్వత చిరునామాపై పనివాడి నోటీసు సర్వీస్ అమలు చేయబడాలి.

(అభయ్ ఎస్. ఓకా, న్యాయమూర్తి)

(రాజేష్ బిందాల్, న్యాయమూర్తి)

న్యూఢిల్లీ;
16.03.2023.